

Opm: de meest actuele updates vind je via: [Fokkerijbesluit - Fokprogramma's Katten | Vlaanderen.be](https://www.fokkerijbesluit.nl/fokprogramma's/katten/vlaanderen)

Andere benamingen

/

Doel van het programma

Het fokprogramma is gericht op het verminderen van de meest voorkomende erfelijke aandoeningen, zonder daarbij te veel katten uit te sluiten, om de genetische diversiteit binnen de raspopulatie te behouden.

In plaats van systematisch dieren uit te sluiten, hebben we een fokadvies opgesteld dat gebaseerd is op doordachte combinaties. Hierbij wordt uiteraard rekening gehouden met de fysieke gezondheid van de dieren, en katten die lijden aan één van deze aandoeningen worden uitgesloten voor de voortplanting.

Prestatieonderzoeken

AANDOENING	AANBEVELING	SCREENINGMETHODE	LEEFTIJD	FREQUENTIE
Doofheid	Verplicht voor volledig witte katten (W-locus gen)	BAER-test	Vanaf 6 weken Voor de 1 ^{ste} dekking	Eénmalig
Hypertrofische cardiomyopathie (HCM)	Verplicht	Echocardiografie	Vanaf 12 maanden	2 jaar geldig
Pyruvaat Kinase Deficiency (PKDef)	Verplicht	DNA-test PKLR: c.707-53G>A	Vanaf geboorte Voor de 1 ^{ste} dekking	Eénmalig
Glycogen storage disease type 4 (GSD4)	Verplicht voor FIFe	DNA-test GBE1:g.34744479_34781895delinsN[334]	Vanaf geboorte Voor de 1 ^{ste} dekking	Eénmalig
Heupdysplasie (HD)	Aanbevolen	RX: VD en laxiteitsopname (Vezzoni of PennHIP)	Vanaf 12 maanden (laxiteitsopname vanaf 6 maanden)	Eénmalig
Patella Luxatie (PL)	Aanbevolen	Palpatie knieschijf	Vanaf 12 maanden Voor de 1 ^{ste} dekking	Eénmalig

*Voor DNA testen:

Vrij door afstamming: wanneer beide ouders van een fokdier aan de hand van DNA vrij getest zijn voor een aangetast of afwijkend allel en via ouderschapsverificatie is aangetoond dat ze de ouders zijn, hoeft het fokdier niet opnieuw te worden getest, maar mag uitgegaan worden dat het fokdier eveneens vrij is van de het desbetreffende aangetaste of afwijkende allel.

Fokadvies per prestatieonderzoek

Hier worden fokadviezen gegeven (schematisch en in tabelvorm) voor elke mogelijke oudercombinatie.

- **Positief advies** of groen betekent dat dit een geschikte paring is op basis van deze test.
- **Voorwaardelijk positief advies** of oranje betekent dat dit geen ideale paring is op basis van deze test, maar dat de paring wel is toegestaan. Dergelijke combinaties worden toegestaan om de genetische diversiteit van een ras niet in het gedrang te brengen.
- **Fokverbod** of rood betekent dat dit geen geschikte paring is op basis van deze test. Deze dieren mogen niet worden gecombineerd.

Lijders van autosomaal **recessieve aandoeningen** mogen enkel ingezet worden **indien het welzijn van het dier en de nakomelingen verzekerd is**.

Voor **Heupdysplasie** is een **laxiteitsopname** verplicht voor alle katten, geboren in België vanaf 1/01/2025.

Indien de testen nog niet uitgevoerd zijn, zijn deze best steeds met laxiteitsopname te doen.

AANDOENING	MOGELIJK RESULTAAT SCREENING	FOKADVIES				
Doofheid	Resultaten BEAR onderzoek: 1. normaal : normaal gehoor in beide oren 2. unilateraal : volledig doof in één oor en normaal gehoor in het andere oor 3. bilateraal : volledig doof in beide oren 4. geen resultaat : er werd geen BAER-test uitgevoerd	Poes Kater	Normaal horend	Unilateraal doof	Bilateraal doof	Geen resultaat
		Normaal horend				
		Unilateraal doof				
		Bilateraal doof				
		Geen resultaat				
Hypertrofische cardiomyopathie (HCM)	1. normaal : er zijn geen tekenen van HCM zichtbaar op de echocardiografie. 2. verdacht : er zijn tekenen zichtbaar op de echocardiografie die mogelijks wijzen op HCM. De kat moet na 1 jaar opnieuw worden getest. 3. aangetast : er zijn duidelijke tekenen van HCM zichtbaar op de echocardiografie. 4. geen resultaat : er werd geen echocardiografie uitgevoerd.	Poes Kater	Normaal	Verdacht	Aangetast	Geen resultaat
		Normaal				
		Verdacht				
		Aangetast				
		Geen resultaat				
Pyruvaat Kinase Deficiency (PKDef)	Het betreft een autosomaal recessieve overerving: 1. Vrij 2. Drager (1 normale en 1 aangetaste genkopij) 3. Lijder (2 aangetaste genkopijen) 4. Geen resultaat	Poes Kater	vrij	drager	lijder	Geen resultaat
		vrij				
		drager				
		lijder				
		Geen resultaat				

AANDOENING	MOGELIJK RESULTAAT SCREENING	FOKADVIES				
Glycogen storage disease type 4 (GSD4)	Het betreft een autosomaal recessieve overerving: 1. Vrij 2. Drager (1 normale en 1 aangetaste genkopij) 3. Lijder (2 aangetaste genkopijen) 4. Geen resultaat	Poes Kater				
			vrij	drager	lijder	Geen resultaat
		vrij				
		drager				
		lijder				
		Geen resultaat				

AANDOENING	MOGELIJK RESULTAAT SCREENING	FOKADVIES						
Patella Luxatie (PL)	De graad van de sterkst aangetaste knie geldt als eindgraad voor het dier 1. graad 0: Normaal. 2. graad 1: Patella kan handmatig worden geluxeerd, maar keert terug naar normale positie wanneer deze wordt losgelaten. 3. graad 2: Patella luxeert bij knieflexie of bij manuele manipulatie en keert enkel terug naar de normale positie na knie-extensie of manuele terugplaatsing. 4. graad 3: Patella is voortdurend geluxeerd en kan handmatig worden teruggeplaatst, maar zal opnieuw spontaan luxeren als handmatige druk wordt verwijderd. 5. graad 4: Patella is voortdurend geluxeerd en kan niet handmatig worden teruggeplaatst. 6. Geen resultaat: er werd geen onderzoek uitgevoerd	Poes Kater						
			Graad 0	Graad 1	Graad 2	Graad 3	Graad 4	Geen result.
		Graad 0						
		Graad 1						
		Graad 2						
		Graad 3						
		Graad 4						
		Geen resultaat						

AANDOENING	MOGELIJK RESULTAAT SCREENING	FOKADVIES					
Heupdysplasie	Beide ouders hebben een Laxiteitsopname en de laxiteitsindex is gekend: 1. minimaal risico : LI < 0,30. Er is een minimaal risico op HD. 2. laag risico : LI 0,30 - 0,49. Er is een laag risico op HD. 3. hoog risico : LI 0,50 - 0,69. Er is een hoog risico op HD. 4. zeer hoog risico : LI ≥ 0,70. Er is een zeer hoog risico op HD	Kater Poes	Minimaal risico	Laag risico	Hoog risico	Zeer hoog risico	
			Minimaal risico				
			Laag risico				
			Hoog risico				
			Zeer hoog risico				
	Beide ouders hebben enkel de Pawpeds-gradering 1. Graad 0 : Geen tekenen van HD 2. Graad 1 : Milde tekenen van HD 3. Graad 2 : matige tekenen van HD. 4. Graad 3 : ernstige tekenen van HD	Kater Poes	Graad 0	Graad 1	Graad 2	Graad 3	
			Graad 0				
			Graad 1				
			Graad 2				
			Graad 3				
	Indien 1 van de ouders een laxiteitsopname heeft, maar de andere heeft enkel een Pawpeds-gradering (bv: bij dekking in het buitenland)	Ouder 2 Ouder 1	Graad 0	Graad 1	Graad 2	Graad 3	
			Minimaal risico				
			Laag risico				
			Hoog risico				
			Zeer hoog risico				

Globaal Fokadvies

De **verplichte testen** moeten uitgevoerd worden conform de vermelde voorwaarden en volgens de vermelde frequentie. Zodra één of meer van deze uitslagen een “fokverbod” is, mag deze combinatie niet uitgevoerd worden.

Afhankelijk van het aantal klinische onderzoeken waaruit een **voorwaardelijk positief fokadvies (oranje)** kan komen, wordt er een maximum aantal voorwaardelijk positieve uitslagen toegelaten:

- 1-2 onderzoeken: max 1 keer voorwaardelijk positief
- 3-4 onderzoeken: max 2 keer voorwaardelijk positief
- 5 of meer onderzoeken: max 3 keer voorwaardelijk positief

In die gevallen is er een **verdere opvolging** vereist door de fokker, vooraleer dergelijke verparing te herhalen.

Het **inteepercentage** in de FBe database wordt berekend met de formule van Wright **over 5 generaties** (indien bekend). De inteeltcoëfficiënt (COI) van een nakomeling mag **maximum 1% hoger zijn dan de gemiddelde COI van beide ouders**.

Zijn er **minder dan 3 generaties** van de ouders gekend, dan is de combinatie enkel toegestaan als er geen gemeenschappelijke voorouders zijn langs zowel vaders- als moederskant. Alle fokadviezen voor de verplichte testen moeten dan positief zijn. Een poes mag niet worden gedekt door haar grootvader, haar vader, haar broer, haar halfbroer, haar zoon of haar kleinzoon.

Om te voorkomen dat ziekte veroorzakende mutaties zich te veel verspreiden binnen het ras of de populatie, is het essentieel om een kater niet te vaak te laten dekken (popular sire effect). Zo beperken we de verspreiding van schadelijke genetische varianten en dragen we bij aan het behoud van de gezondheid van het ras op lange termijn.

Onze website:

<http://www.felisbelgica.be/>

Onze Facebook pagina:

<https://www.facebook.com/Felis-Belgica-255959984470978/>

Onze Instagram pagina:

<https://instagram.com/felisbelgica>

